

Suzanne is de 'mama' van onderwijsrobot Eddy.

Onderwijsambassadeur

'Groots denken, klein organiseren'

Hoe 'de mama van onderwijsrobot Eddy' alle scholen van haar scholenkoepel enthousiast krijgt over robots, programmeren en computational thinking.

Suzanne Jansen was jarenlang actief als ICT-coördinator binnen haar school, Montessorischool Elzeneind in Oss. "Ik deed best veel met ICT in mijn eigen groep 3/4 en probeerde ook binnen Elzeneind van alles op te zetten. De bijeenkomsten van het ICT-netwerk van onze scholenstichting leverde me heel wat inspiratie op. En door mijn deelname in 2016 aan een Teacher Maker Camp bij Waag Society in Amsterdam kwam ik echt op stoom over de innovatieve mogelijkheden van ICT en technologie binnen het onderwijs. Dus toen ik de vacature zag voor een bovenscholse ICT-innovator binnen de scholenstichting, dacht ik meteen: die baan is voor mij!" Suzanne solliciteerde en werd met ingang van schooljaar 2017-2018 aangenomen in deze nieuwe functie.

Best een fikse klus voor een stichting met dertien scholen... Hoe pak je zo iets aan?

"Inderdaad een flinke klus. Vooral ook omdat mijn schoolbestuur SKBO per 1 januari 2018 fuseert met Stichting OOG tot SAAMScholen. Straks hebben we 28 scholen en het is nog niet helemaal duidelijk wat dit betekent voor mijn bovenscholse functie. Maar ik loop altijd over van energie en ideeën, dus ik ben gewoon begonnen. Mijn opdracht is om digitale geletterdheid op alle scholen van de grond te krijgen. Volgens het model van SLO en Kennisnet is digitale geletterdheid een combinatie van vier 21e eeuwse vaardigheden: ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden, computational thinking en mediawijsheid. Ik werk bestaande leerlijnen en stappenplannen verder uit en verzamel

Als Eddy begint te zwaaien, zwaaien kinderen én leerkrachten terug!

voorbeeldmateriaal. Maar ik pieker er niet over om dat van bovenaf te droppen, dat roept alleen maar weerstand op. Mijn motto is: 'Groots denken, klein organiseren'. Dus ik begin klein, ik stap elke school binnen en probeer kinderen en een paar leerkrachten enthousiast te maken. Zo hoop ik binnen elke school een olievlek te verspreiden."

Vertel eens wat meer over je aanpak via klein organiseren?

"Ik begin met het ondersteunen van leerkrachten die al affiniteit met ICT hebben. Bijvoorbeeld degene die tijdens een keuzemiddag een workshop Scratch wilde geven. Ik heb wat met hem gebrainstormd over hoe hij dat zou kunnen aanpakken. Met de leerkracht die met de hele groep tegelijk unplugged wilde programmeren, bedacht ik een schoolplein spel: leerlingen schrijven een programma op een wisbordje met de pijltafel die ze al van de Bee-Bot kennen. Met dat programma moeten ze elkaar van de ene plek op het plein naar de andere loodsen. Elke pijl betekent een tegel vooruit. Dat spel was een groot succes, de kinderen vonden het superleuk. Plezier en enthousiasme van de kinderen is voor leerkrachten altijd een enorme stimulans om nieuwe dingen te proberen in hun lessen. Daar maak ik graag gebruik van."

Mooie strategie: kinderen enthousiast maken en zo leerkrachten over de drempel krijgen. Heb je nog meer voorbeelden?

"Bijvoorbeeld Eddy de onderwijsrobot, de grote trots van de dertien leerkrachten binnen ons bestuur. Vorig jaar mochten die plannen indienen om tienduizend euro uit te geven. De kinderen hebben er goed over nagedacht en uiteindelijk hebben ze ervoor gekozen om onderwijsrobot Eddy aan te schaffen. Eddy is een mensachtige Nao-robot die door Hogeschool de Kempel en de Rolf groep verder ontwikkeld en voorgeprogrammeerd is voor gebruik in het Nederlandse onderwijs. Onze Eddy werd gebracht door zijn ontwikkelaars, die hem kort introduceerden voor de leerkrachten, leerkrachten en belangstellenden. Daarna lieten ze 'm achter. Toen was de vraag: 'En nu?' We begonnen met een soort roulatieschema langs alle scholen, maar dat kwam niet overal van de grond. Want wie Eddy wil gebruiken als deel van het onderwijsprogramma, zal zich er toch wat meer in moeten verdiepen. En de werkdruk is al zo hoog, daar kwamen de meeste leerkrachten niet aan toe. Dus heb ik me opgeworpen als de 'mama van Eddy'."

Wat is je doel met robot Eddy?

Mijn begindoel is om hem mee te nemen naar elke school voor een kennismakingsdag. Ik introduceer Eddy op zo'n dag aan telkens twee of drie klassen tegelijk. Ook de betreffende groepsleerkrachten zijn erbij en als die het enthousiasme van de kinderen zien, laten ze hun gereserveerdheid al snel varen. Als de robot begint te zwaaien: 'Hallo, ik ben Eddy', zwaaien ze allemaal terug, kinderen én leerkrachten. En als hij een Gangnam Style-dansje inzet, is de hilariteit groot. Dan is het ijs wel gebroken. Daarna blijft Eddy twee weken op die school en gaat hij in de verschillende klassen op bezoek. In sommige bovenbouwgroepen gaan kinderen 'm ook zelf programmeren. Ze laten Eddy dingen zeggen en koppelen daar bewegingen aan. Het is niet heel diepgaand wat kinderen zo leren aan programmeervaardigheden. Maar ze leren wel goed in stappen denken en dat is toch de basis voor computational thinking."

Dat klinkt leuk, een dansende robot in de klas. Maar is dat die tienduizend euro wel waard?

"Ik vind het een mooi staaltje van 'kinderen in hun kracht zetten' dat de leerkrachten de kans kregen zelf te beslissen over dat geld. Maar eerlijk gezegd zou ik er zelf niet zo snel voor gekozen hebben om zo'n groot bedrag aan één robot uit te geven. Ik zou eerder meer simpele spullen hebben aangeschaft, bijvoorbeeld micro:bits, zodat die op meerdere plekken, dichtbij de lessituatie in de klassen konden worden neergezet. Maar Eddy was er al toen ik deze functie kreeg. Dus zorg ik dat leraren en leerlingen het aandurven om hem te programmeren. Hij kan zoveel andere dingen dan bijvoorbeeld de bekende Bee-Bot, dat kinderen door Eddy een bredere blik krijgen op de mogelijkheden van robotica."

Heb je nog meer voorbeelden van hoe je klein begint, met grootse plannen in je achterhoofd?

"Ik organiseer vanaf dit schooljaar ook de innovatie- en inspiratiebijeenkomsten, waar leerkrachten zelf dingen kunnen uitproberen. Dan pak ik bijvoorbeeld met de aanwezigen een van de ICT-leskisten uit die onze scholenstichting rijk is. Daar zit onder andere een mBot in, een Ozobot, micro:bits en een map met unplugged-opdrachten. Zonder druk, zonder dat kinderen hen op de vingers kijken, durven leerkrachten makkelijker nieuwe dingen uit te proberen en ermee te experimenteren. Heel grappig om te zien dat ze het meestal net zo aanpakken als de kinderen: ze beginnen gewoon, zonder ook maar een handleiding te hebben gelezen. Daarna praten we door over hoe ze dingen in de klas kunnen inzetten. Ik wil er laagdrempelige bijeenkomsten van maken, waar mensen graag op af komen. Verder probeer ik op elke school een paar leerkrachten te stimuleren. Dan breidt het zich wel verder uit. Als iemand bijvoorbeeld op een keuzemiddag met de micro:bit aan de slag gaat, willen kinderen het resultaat natuurlijk trots laten zien aan hun eigen groepsleerkracht. En niets trekt een leerkracht zo goed over de streep als het trotse enthousiasme van kinderen die iets nieuws geleerd hebben..."

Fantaseer eens verder? Wat worden je volgende stappen?

"Ik zou graag ook expertise van buiten de school binnen halen: gastlessen door ouders of door bedrijven uit Oss. Of excursies naar bedrijven in de regio. Mijn vriend werkt bijvoorbeeld bij geneesmiddelenbedrijf MSD, waar in het magazijn veel robots rondrijden. Die volgen een bepaalde lijn om bij de juiste voorraadstellingen te komen en zo de gewenste spullen te verzamelen. Eigenlijk volgens hetzelfde principe als een Ozobot. Het lijkt me heel interessant voor de kinderen om die parallellen te zien." ■